

Verslag Erfgoedcommissie dinsdag 20 mei 2025

Tijd: 15.00 uur tot 17.00 uur

Vergaderplaats: Gemeentehuis Lochem

Aanwezig: J.A.M. Giesen (voorzitter t/m agendapunt 3), J. Stokvisch (voorzitter vanaf agendapunt 4), H. Bos, C.J. Frank, V.C. Sleebe, S. Pen, H. Hietbrink en A. de Bert (secretaris)

Afwezig: -

1. Opening - Mededelingen

De uitbetaling van het presentiegeld 2024 heeft door een administratieve fout nog niet plaatsgevonden. Betaling volgt zo spoedig mogelijk.

2. Verslag 20 november 2024

- Onder punt 3 ‘Verzoek monumentenstatus Hassinklaan 35 Epse’ verwijzen naar de door MAB opgestelde redengevende beschrijving.
- Met enkele tekstuele aanpassingen wordt het verslag vastgesteld.

3. Afscheid Jan Giesen

Na 12 jaar neemt voorzitter de heer Giesen afscheid. In het afscheidswoord van de heer Giesen benadrukt hij dat het aan de commissie is om een goede afweging te maken tussen het belang van een individuele monumenteneigenaar en het algemeen belang. Goede participatie, draagvlak, besluitvorming en het handhaven daarvan zijn essentieel. De zorg voor handhaving wil de heer Giesen meegeven aan zijn opvolger. In de toekomst zal de erfgoedcommissie mogelijk samen met de stadsbouwmeester een integrale commissie ruimtelijke kwaliteit vormen, dat zal zich in de toekomst uitkristalliseren.

De commissieleden bedanken de heer Giesen voor zijn jarenlange inzet en voorzitterschap en wensen hem alle goeds voor de toekomst.

De heer Stokvisch neemt het voorzitterschap over van de heer Giesen. De heer Pen neemt de plek van de heer Stokvisch over als vertegenwoordiger van het Historisch Genootschap Lochem, Laren, Barchem.

4. Open Monumentendag

De Elf Marken doet volgend jaar mee met Open Monumentendag (OMD) omdat het dan 100 jaar geleden is dat de tramlijn Deventer – Borculo, Deventer – Emmerich

wordt geopend. De Elf Marken is gevestigd in het voormalige tramstation van Gorssel.

Het Comité OMD Lochem is bezig met de voorbereiding voor OMD van dit jaar. Naast de panden die vaker meedoen, zijn dit jaar Huis Beukenstein en de Woodbrookers van architect Postel geopend. De heer Frank is bezig om een uitgave en wandelroute over architect Postel uit 1997 te actualiseren. De wandel- en fietsroute wordt als boekje uitgegeven en zal na OMD verkrijgbaar blijven bij de VVV.

5. Erfgoedprijs

In de vorige vergadering zijn enkele suggesties gedaan voor de Erfgoedprijs. De secretaris moet helaas melden dat deze niet goed zijn genotuleerd. Bij deze nogmaals de vraag aan alle commissieleden om suggesties voor nominaties en de prijs zelf door te geven aan de secretaris.

In voorgaande jaren is de prijs uitgereikt tijdens OMD. De commissie is voornemens om in 2025 weer een erfgoedprijs uit te reiken tijdens OMD.

6. Herinneringsbank Berkeloord

Aan de Haitsma Mulierlaan in het beschermd stadsgezicht Berkeloord in Lochem staat op een beeldbepalende plek een herinneringsbank. De halfronde bank is van baksteen en graniet, staat om een lindeboom en heeft de status van gemeentelijk monument. Inmiddels is de boom dusdanig groot geworden dat de bank uit elkaar wordt gedrukt door de boom. De gemeente heeft in eerste instantie onderzocht of het naar voren halen van bank een optie is. Op deze manier worden bank en boom gescheiden, maar zou de situatie zo min mogelijk worden gewijzigd. In verband met de ligging van ondergrondse kabels en leidingen, met name een waterleiding, lijkt een kleine verplaatsing van de bank geen haalbare optie. Twee andere opties zijn; niets doen of verplaatsing van de bank naar elders binnen het beschermd stadsgezicht.

De commissie begrijpt het dilemma en adviseert om toch eerst nog goed te kijken naar de bestaande plek. Onderzoek in hoeverre de bank toch naar voren geplaatst worden door het bakstenen plateau eventueel kleiner of aan te passen naar bv 'losse' bestrating. Eventuele verplaatsing binnen het beschermd stadsgezicht vraagt zorgvuldige participatie en kan mogelijk op weerstand rekenen. De Belangenvereniging Beschermd Stadsgezicht Berkeloord kan hier mogelijk ook een rol in spelen. Mocht de bank verplaatst worden naar een andere plek, dan vraagt de inrichting van de huidige plek aandacht.

7. Herijking gemeentelijk monumentenlijst

De heer de Bert geeft een korte toelichting op het proces tot nu toe. De lijst van potentiële monumenten is op dit moment nog te lang. Het maken van keuzes is onvermijdelijk. In een volgende vergadering spreken we hier verder over door.

8. Website www.erfgoedlochem.nl

De heer De Bert adviseert allen kennis te nemen van de website.

9. Erfgoedbeleid stand van zaken

- Kerkenvisie: in december is het Magazine kerkenvisie, Geloof in Lochem gepresenteerd.
- Landgoederen: geen ontwikkelingen.
- In regioverband gaan we het project Achterhoekse Agrarische Erf(goed)transformaties starten. De komende jaren gaan er ruimtelijk en maatschappelijk ingrijpende veranderingen in het landelijk gebied plaatsvinden. Dit heeft ook impact op erfgoed. Om deze transitie in goed banen te leiden is het initiatief genomen voor dit project. Op 27 juni wordt tijdens het transformatiefestival van het RuimteLab van de provincie Gelderland een intentieovereenkomst ondertekend om het gezamenlijke commitment te markeren.
- In september/ oktober wordt een startbijeenkomst georganiseerd over het plan van aanpak van het herstel van de crypte in Almen. Partijen die hiervoor worden uitgenodigd zijn oa de RCE, provincie en Erfgoed Gelderland.

10. Terugkoppeling Welstand en Erfgoed

- Veel aanvragen voor warmtepompen in Berkeloord, dit heeft te maken met het stoppen van het waterstofproject.
- *Jonker Emilelaan 3 Laren*; boerderij Meijer verduurzamen, dak, gevels en vloer isoleren en interne doorbraak keuken.
- *De Heest 3 Lochem*; aanleg onderhoudspad en realisatie/ vernieuwen sanitaire ruimtes en appartement. De heer Frank vraagt zich af of er een bouwhistorische verkenning is uitgevoerd. Dit is niet het geval.
- *De Boekhorst Lochem*; aanleg van een nutstuin, met tuinmuur en kas

11. Terugkoppeling regioarcheoloog

De nieuwe regioarcheoloog Emile Eimermann maakt graag in een volgende vergadering kennis met de commissie.

12. Terugkoppeling monumentencoach

- Veel vragen over warmtepompen, waaronder een aantal in Berkeloord.
- De volgende nieuwsbrief verschijnt eind juni. Het voorstel is om aandacht te besteden aan de erfgoedcommissie. De heer Haitink neemt hierover contact op met de heren Stokvisch en Pen.

13. W.v.t.t.k.

- De Heer Hietbrink nodigt iedereen uit voor een lezing die hij op 25 september gaat geven over het ontstaan van de kerk in Gorssel.
- De heer Hietbrink vraagt nogmaals aandacht voor de onderhoudstoestand van het tramstation. Wethouder Eggink heeft bij de bestuurder van Viverion aandacht gevraagd voor deze situatie. De heer de Bert vraagt na of de wethouder nog een terugkoppeling heeft ontvangen van Viverion.
- De heer Frank heeft gesignaleerd dat de HEMA (Smeestraat 1 Lochem) in de steigers staat, is bekend wat voor werkzaamheden worden daar worden uitgevoerd?

Actiepunten

- Opstellen rooster van benoeming van de commissieleden.
- Doorsturen tekeningen verbouwing De Heest 3 Lochem.
- Nakijken vergunning Smeestraat 1 Lochem.

Volgende vergadering woensdag 18 juni van 9 tot 11 uur